

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnosti prejemam:	K 22—
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	pol leta	5-50
četr leta	2-	na mesec	1-90

Izhaja vsak dan zvečer izvenčni nedelje in prazniki.
Inserati veljajo: peterostopna petti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posemezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

Slovenski Narod velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto	K 25—
pol leta	13-
četr leta	6-50
na mesec	2-30

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnika ali znamka.
Upravnemu: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Državni zbor.

Uspehi in konec predbožičnega zasedanja. — Nos baronu Schwarzu. — Gosposka zbornica.

Dunaj, 21. decembra

S precej ponosnimi besedami je zaključil predsednik dr. Sylvester predbožično parlamentarno sesijo. Poudarjal je, da more zbornica z zadušenjem gledati na ravno preteklo zasedanje, v katerem so tako v plenu kakor v odsekih opravili mnogo važnega dela. Pokazalo se je tudi vedno večje veselje za mirno delavnost, ki obeta vse najboljše. Poslanci naj prijetno vživajo počitnice ter doživijo srečno novo leto.

Dejanski zaključek poslednje seje ni bil takoj lep, kakor predsednikov besede. Zbornica je na predlog referenta posl. Mühlwerta sklenila izdati posl. Malika ptujskemu sodišču, pred katerim ga tozi kakor zuano zglasnji župan Ornig, ker je le-tenu očital Malik najraznoljnje — neprizetne stvari ter ostro kritikoval njegovo paševanje v slavnem nemško-nacionalnem Ptiju. Imunitetni odsek je izročil referat o Malikovi aferi popolnoma nepristojnemu poslancu, članu onega Nationalverbanda, katerega spodnejstajerski pristaši tvorijo baš ono kliko, kateri velja boj posl. Malika. Posl. Mühlwert je bil torej referent v lastni stvari in užato ni čuda, da je predlagal naj se izroči posl. Maliku justici njegovih največjih sovražnikov, torej tudi si-gurni obsodi. Prišlo je pri tej prilikai ostri kontroverz in Malik je upravičeno tožil, da ga parlament izroča »strankarski justici Hohenburgerjevi« in njegovih sodnikov-pričašev. Žal da so zbornici razmerre tam v južni naši Škandaliciji premalo znane in zato predlog posl. Heilingera naj se zadeva vrne imunitetnemu odseku ni našel večine, le socijalni demokrati in pa slovenski poslanci so ga podpirali. Nemški nacionalniki so si na ta način pripravili prav ceni »triumf« in maščevanje nad človekom, ki si je drznil tu pa tam črniti o temnih tajnostih njihove politike odkrito besedo. Škoda, da so k temu pomagale tudi stranke, katerih namen nikar ne more biti zakriveni in ščititi grdobije nemških nacionalcev. Nepoznanje razmer je temu v prvi vrsti krivo. Sicer pa je Malik slovesno obljudil »posvetiti v svinski hlev« nemškega National-

verbanda s tako lučjo, da se bo marsikateri teh gospodov še kesal, da je sodeloval pri tem sklepu.

Nehote stoji ta grdi dogodek, ki je odigral tik pred pompozni zaključnim besedami predsednikovimi v ospredju ter poustreje sodbo nad jesenskim zasedanjem. Veselje do dela se je v zbornici pač kazalo, toda hodilo je le prepogostkorat po napačnih in krivih potih. Le prepogostkorat so se stranke in poslanci trudili ne toliko za splošni blagokakor za strankarski dobrabit. In tako je marsikatera dobra in lepa misel zašla v slepe ulice, marsikateri realni načrt se spremenil v karikatu in navzlie vsem odsekom, vztrajnim sejam in obsčnim programom je pozitivni efekt predbožičnega zasedanja le prav skromen. Zbornica je v veliko težavo rešila proračunske provizore in nekatere manjše.

Že dolgi zrele zadave, velika vprašanja pa so se ali popolnoma ponesrečila pa so ali zopet odgodila na — srečnejše čase. V živem spominu avstrijskega konsumujočega ljudstva je se, kako so velegranne in klerikalne stranke upropastile draginjske predloge, državni nastavljenci niso dočakali rešitve svojih najvitajnejših zahtev, učiteljsko vprašanje ni napredovalo niti za korak, v nekaterih važnih obrtniških zadavah je ostalo vse pri starem.

Tudi v kulturnih vprašanjih so uspehi negativni, slaboten poskus uredit vprašanje italijanske fakultete se je ponesrečil, resolucija o reformi zakonskega prava je bila odloknjena. Le tu in tam je zmagal kakšen predlog, ki ga smemo zabeležiti kot pozitivni uspeh parlamenta spopolnjen zakon o stanovanjski oskrbi, rešitev železničarskega vprašanja in nekatere manjše socijalnopolitične ter gospodarske zadave spadajo med hvalevredno aktivo jesenske sesije.

»Veliko delo« pa je ostalo; nenesi ste zlasti dve dalekozeleni vprašanji: novidavki in brambrena reforma, da imenujemo vsaj dve najbolj znanih zadav.

To veliko delo, katerega se bo morsala zbornica poprijeti spomladini pa je v najožji zvezi s političnim vprašanjem. Tudi politični uspehi jesenskega zasedanja ne kaže najboljšega rezultata. Res je sicer, da so se nasprotja med vlado in strankami nekoliko ublažila in ponovno se je pokazalo, da bi se v parlamentu dalo ustvariti trdno in delo-

zmožno večino, gradivo je torej pravljeno, toda stavba se ministru predsedniku dosedaj še ni posrečila. Njegovo razmerje k nemškim nacionalalem odbija ostale stranke in čravno so Čehi v poslednjem času krenili z negativne poti na polje pozitivnega poseganja v dnevine dogodek ter pri pomogli ministru predsedniku na marsikaterega uspeha ohranili pri tem tudi parlamentu življenje, se mora vendar le konstatirati, da prave parlamentarne večine ni in da živi tudi grof Stürgkh takoreko »iz rok v usta«.

Boljša in uspešnejša bodočnost zbornice in njenega dela pa temelji na toli zaželenjeni in dosedaj nedoseženih političnih konsolidacijah. To božično dario bi potreboval parlament in žnjim vred avstrijski narodi!

* * *

Na koncu seje je danes odgovril minister notranjih zadev baron Heinold na pritožbo dr. Ravnih in barj, glede zadržavanja konstituiranja Ljubljanskega občinskega sveta. Iz najkompetentnejšega in najmodernejšega mesta je bil danes eton publico podeljen našemu preblagorodnemu deželnemu predsedniku nos, katerega si morda baron Schwarz zapomni ter se spomni nanj, kadar bodo klerikalni priatelji zopet zahtevali veksacije in perzekucije narodno - napredne stranke.

Ta važni odgovor ministra barona Heinolda da se glasi:

Proti občinskim volitvam v Ljubljani, ki so se vrstile v aprilu 1911 so bili vloženi ugovori, ki jih je deželna vlada zavrnila. Proti dotični odločbi deželne vlade je bila nameščana in naznanjena pritožba na upravno sodišče, na kar je deželna vlada novič tež pritožbi z odločbo z dne 11. avgusta 1911 priznala odložilno moč.

To v resnici nekorektno postopek (»dieser tatsächlich nicht korrekte Vergang«) je bil saniran s tem, da so pritožniki kratko na to doprinesli dokaz, da so pritožbo že vložili pri upravnem sodišču, na kar je deželna vlada novič tež pritožbi z odločbo z dne 11. avgusta 1911 priznala odložilno moč.

Proti temu vloženi ministeriali rekurz je ministerstvo notranjih del z odločbo z dne 10. oktobra 1911 zavrnilo, ker je bila v pritožbi na upravno sodišče izpodbijana postavnost volitev in so bili proti takoj-

ja do konca vse zaprto brez ljudi, le tupatam kak stražnik. Zdelo se nam je kakor bi prišli v pravljeno zakletoto mesto, ki je zlobna čarovnica prokleta. Niti misliti si nismo mogli, da postane to mesto ono mravljišče, ki smo je videli ob povratku.

Mestno zastopstvo namreč strogo prepoveduje stanovati, kadar ni jarmark, v mestu ali celo imeti odprtje prodajalne. Po eni strani hoče s to prepovedjo varovati trgovce v mestu samem, po drugi strani pa obavarovati jarmarki značaj svetovnega semnja, ki bi se izgubil, ako bi se menj trajal celo leto.

V Nižnem smo dobili tudi prvo pošto iz domovine in domače časopise. Kakšen vžitek je bil to, si je lahko misliti.

Da je življenje na Volgi pri Nižnem še veliko živahnejše, na prometu bogatejše kakor v Ribinsku, je umevno. Volga je vsled pritoka Oke postal še večja, zato pa prihajajo s Kaspiškega morja do sem največji parniki. To smo tudi videli, ko smo prišli na »Veliko knežno Olgo Nikolajevno«. Ta parniki je bil veliko večji in tudi elegantnejši od »Sergija Witte«. Kajute prvega razreda so bile vse oddane in v salonu se je zbirala velika elegantna družba. Dame so trikrat na dan premenile toalete in prihajale so k obedu kakor tudi v občinskih toaletah.

In zdaj si predstavljamo, da leži celo to mesto deset mesecev v letu mrtvo. Jarmarka traja namreč le dva meseca t. j. po pravoslavnem kaledarju od 15. julija do 15. septembra ali po našem od 28. julija do 28. septembra. Ob tem času jarmarka ni bila še odprta, zato smo našli od kra-

šnjemu konstituiranju obč. sveta pomisleki vsled tega, ker je bilo razveljavljenje teh volitev možno.

Upravno sodišče je med tem z razsodbo z dne 22. novembra 1911 odbilo pritožbo proti volitvam in se je moglo konstituiranje obč. sveta brez zadržka izvršiti.

* * *

Gosposka zbornica je danes razpravljala v drugem branju o proračunskem provizoriu. Že ves teden se je govorilo, da se bodo naši peerji dvignili proti poslanskemu zborniku in proti vladi. Z napetostjo se je torej pričakovalo, kaj poreče danes zlasti voditelj takozv. ustavne skupine (članice) dr. Grabmayer, ki predstavlja v javnosti nemško-nacionalno in na predno stranko gosposke zbornice. Že poročilo budgetnega referenta barona Plenerja je nad vse pesimistično: konstatira, da je stanje državnega gospodarstva vedno neugodnejše in da se bližajo kritični časi. Brez cilja in mere se sipajo milijoni, kontrahirajo dolgov, nikjer ni videti trezrega računanja. Zadnji čas je, da opusti država pot ki pelje v neizognibno pogubo. V teh besedah je našlikano razpoloženje, v katerem se je danes pričela proračunska debata. Zboljšanje pa leži v devizi »manj izdatkov in več davkov« kakor je to v kratkih besedah formuliral dr. Grabmayer.

In docela v smislu tega razpoloženja se je razvila kritika, mestoma ostra in pravična, mestoma žoga in sovražna, sovražna ljudski zbornici, s katero so visoki gospodje lordi žal zvezani kakor siamski dvojčki. Vsemu je kriva ta uboga ljudska zbornica, kriva je kulturne in gospodarske zaostalosti države, kriva je finančne mizerije, kriva je narodnih sporov in nasilj. To je velika zmota Grabmayerjevega govora, ki zamejnu vzroke s posledicami ter prezre, da je parlament splošno in enake volitve pravice vse te nedostatke, vse te avstrijske bolezni že našel, da je marsikat se proti njim boriti, da pa je baš v svoji mladenični neizkušnosti in vihrovosti zaredel tolikrat na kriva in napačna pota, ker se je dobra volja spremerila v škodljiva dejanja. Manjšalo je državnik, ki bi bil znal voditi mlađi parlament, sharmonizirati njegove sile; mesto takega državnika pa so vladali ministri, ki so desorganizirali in vzbuzili mesto plemenit stremljen — brezobzirne instinkte. Grab-

mayerjeva kritika je torej v principu, iz katerega izhaja pogrešna, v posameznostih pa žal le preutemljena. Zlasti tam, kjer se je govornik dotaknil razmerja demokratične zbornice, do vlade, zgoraj njegove posmehovalne besede, kakor tleče oglje. V zbornici se tolikrat dvigajo poslane proti § 14, od vseh strani se je slike grofa Stürgkha kot vitezja paragrafa štirinajstega — toda, ko je šlo, da se zbornica posluži svoje ustavne pravice ter presodi onih cesarskih naredb izza Biederthovega časa, se ni nikomur mudilo in 4 od teh naredb še vedno ležijo na mizah poslancev ... Pravilna je tudi Grabmayerjeva beseda o nedopustnosti razlike med »državnim« in »judski« potrebami. Parlament splošnega volilnega prava bi smel najmanj konstruirati nasprotna med ljudstvom in državo. Organizirano ljudstvo, ki si je priborilo pravo samodoločbe in katerega zakonita volja mora biti merodajna, jo država, njegove potrebe so državne potrebe ...

Dr. Grabmayer se je vse del na mentorški stol, toda teh par resnic, ki jih je povedal na adreso poslanske zbornice, izgubi vso veljavo in ugled, čim slišimo Grabmayerja kot strankarskega politika. Takrat zleže s svojega preceptorskega prestola v one od njega toli prerivane nižine najgršega narodnega šovinizma in slabotnega kulturnega omahanja, ki je znak njegovih naprednih somišljenikov v nemškem Nationalverbandu. Grabmayer je danes obžaloval, da nastopajo Nemci proti italijanski fakulteti, v isti senci pa je prepričal Čehom na Dunaju le pravico do parvinalnih šol, s specifično nemško choholijo je poudarjal, da ga boli videti žlahtne nemške zastopnike v družbi Slovencev »dieser Gesellschaft« v boju proti Italijanom. In da končno postavi političen princip, po katerem edino bi bilo mogoče v Avstriji izhajati je proglašil aksiom, da mora ostati Biederthov sistem! V narodnem oziru mu je torej nadvadila Nemčev zveličavna državna ideja, v kulturnem oziru pa je veliki naprednjak gosposke zbornice proti svobodni šoli, proti reformi zakonskega prava. Nadvadila Nemčev, mesto izdatkov davki, mesto šol obvezovanje — tako se glasi politični program onega moža, ki je danes sodil poslansko zbornico ...

Naši lordi niso ljudi, ki bi mogli glibljasti in dajati vzgleda. Pora-

peljali smo se mimo Makareva z velikim monastirjem. Tukaj je bil početek svetovne jarmarke, ki so jo imeli menihi v rokah, a se je pred davnim časom preložila v Nižni Novgorod. Na Volgi sami je bilo vse živo. Parniki s potniki, kakor tudi velikanske barže, ki so vlekle blago na jarmarko, so nas neprestopno srečavale. Potnikov je bilo na vseh parniki polno, a so bili po večini orientalni obrazji Tatarjev in Perzijcev, ki so se peljali na jarmarko.

Srečali smo tudi čudovit parniki. Že oddalec sem ga zapazil, ko je plul proti nam. Nenavaden velik potnikov je bilo na njem takoj v zgornjem delu boljših razredov, kakor v spodnjem. Bil je tudi ves v zastavah od vrha do tal. Ko smo prišli bližje, smo slišali huronsko vpitje na njem. Otroci z zastavicami v rokah so kaže blazni dirjali,

lom. Dekliški zvezi v Loka potoku se da za »likanje in šivanje deželna podpora 200 K. Janez Podkoršek, krojač v Loka pri Mengšu, zastopal bode deželnih odborov v obrtni nadaljevalni šoli v Mengšu. — Neki Grahek, ki mu oskrbni stroški niso bili odpisani, je prosil znova za odpis, včer, da je zvest volilice prof. Jarec. Odpis se mu prisodi. — Vlada je vrnila »cestni zakon«, da naj se na novo predloži v sklepanje deželnemu zboru. — V cestni odbor postojanski se počlice za deželni odbor: Fran Križaj, tovarnar in posestnik v St. Petru.

+ Predznost nemškega avskultanta. Pri tukajnjem okrajnem so dišči službu kot avskultant neki v. Tornago. Mož sicer ni oblagodarjen s posebno pridnostjo in vestnostjo, čemur bi mogle mnogo povedati razne stranke, ki morajo dostikrat čakati na njegov prihod eno uro ali pa še dalje. Kljub temu, da nima g. Tornago za izpolnjevanje svojih uradnih dolžnosti posebne tankočutnosti in da se pri vsaki prilikai poskuša posluževati dobrohotnosti svojih slovenskih kolegov, preostaja g. Tornago pa še vedno dovolj časa, da uganja v uradu vsemensko politiko in da kvitira uslužnost slovenskih kolegov z denuncijantstvom. V sledo je poprosil neki slovenski praktikant g. pl. Tornaga za neki akt. Mesto uslužnega odgovora, pa nahruli g. pl. Tornago svojega kolega: »Können Sie nicht deutsch? Wissen Sie nicht, dass die Amtssprache deutsch ist!« Ko se je pa slovenski praktikant začudil nad takim odgovorom kolega, se pa razsrdi g. pl. Tornago, pograbil je akte in tekel k sodnemu predstojniku g. Sturm in mu denunciral svojega kolega, češ, da se je ta drznil spregovoriti slovensko besedo. Čujemo, da se je g. sodni svetnik Sturm izpozabil tako daleč, da je poklical radi tega slovenskega praktikanta na odgovor, mesto da bi poučil g. pl. Tornaga o neprimernoosti njegovega ravnanja.

+ Kdo bo odgovoren? »Slovenec« poroča, da se je ustanoval v Kranju tiskovno društvo, »ki bo širilo potom tiska luč prave prosvete«. V odboru je dekan Koklar in njegov kaplan Sitar, ki sta se izkazala v času, odkar je prešel »Gorenjec« v klerikalne roke, kot prava »katoliška prosvetaša«. »Gorenjec« je namreč poln ognja in žvepla, poln gnojnico, katera smrdi po arbeitshausu, da, dvignil se je nakrat nad gladino klerikalne barabske žurnalistike kot pristren bratec zavrnjenega »Slovenskega Lista«. Mi to beležimo s pripombo, da bomo smatrali ves tiskovni odbor in posamezne odbornike in člane odgovornimi za vse eventualne izgredne, napade in obrekovanja, s katerimi bi hotel zanašati grdi značaj Kollarjev »sluč svoje prosvete med naš narod.

+ Stare babnice pri graškem »Schusterblattu« in pri »Slovencu« se danes objemajo. Imajo ene in iste bolečine in eno in isto babjeverstvo. Norčejo se iz smrti Kavčičeve, ter zahajljajo na poročevalca vladnega lista, češ, da se je spominjal brez vsake potrebe neke kratke klubove seje naših zastopnikov in da je ploskanje na galeriji krivčno menil. Grozno! So res stare babure ti žurnalisti v Graču in Ljubljani!

+ Za volitev članov v komisijo za cenitev osebne dohodnine v cenninem okraju Radovljico se bodo zednili vsi napredni volilci. Podpisane glasovnice z izkaznicami vred poslati je g. L. Fürsagerju, trgovcu v Radovljici do 29. t. m.

+ Promocija. G. inženir Emil Reich, tehnični vodja tvrdke Zajec & Horn v Ljubljani, je bil 20. t. m. v Pragi promoviran za doktorja tehnike. Čestitamo.

+ Za poštno asistento so bili imenovani poštni vežbeniki: Andrej Dušek, Josip Polak in Ludovik Fajgelj z Puli, Ferdinand Langhamer za Trst, Matej Žužič za Rovinj, Fran Vagaja in Ivan Krobath za Ljubljano in Anton Preinfalk za Sv. Peter na Kranjskem.

— Judežev beg iz ljubljanske ječe. Poročali smo že, kako se je zgodilo, da je iz deželnosodnega zapora pobegnil neki Judež in kako je jetniški oskrbnik g. Rabitsch provzročil, da so zaprli Judeževu ljubico, češ, da mu je pomagala pobegniti. Punico so izpustili iz zapora šele potem, ko je njen brat založil zanjo tisoč kron. Pozneje se je izkazalo, da je punica na Judeževem begu popolnoma nedolžna in se je preiskava proti nji ustavila. To je slučaj, ki se vredno pridružuje slučaju Primoža Jeriša, ki je 73 dni bil po nedolžnem zaprt. V slučaju Jeriše je bil odgovoren Elsner, slučaj Judeževega bega pa sta kriva Rabitsch in njegova hčerka.

— Neznanca nadutost. Ljubljanski deželnosodni predsednik Elsner se ne odlikuje niti po nadarenosti, niti po pridnosti, pač pa s pristno proletosko nadutostjo. Oduren in nadut je, kakor kak nemški burš. Tak je bil vedno, še ko je bil adjunkt v Škofji Loki. In njegova žena se je

menda od njega navdola enako lastnosti. Že v Škofji Loki, torej pred mnogimi leti, je Elenerejeva žena vedno povdrala: »Uss ist in Bischofslack niemand ebenbürtig.« Ta domiljavost pa že vse prezega, posebno če se pomici, da je Elenerejeva žena hči nekdanjega ljubljanskoga postajenadelnika Habita, ki ni bil na posebno slavnosten način odpravljen iz Ljubljane in na službovanje poslan drugam.

— »Vaterland« edini nemški dnevnik dunajski, ki je bil vedno pravičen naproti Slovencem, preneha koncem tega leta. Na njegovo mesto sami sebe priporočajo nemški krščansko socijalni dnevnik, ki se proti Slovanstu in slasti naproti Slovencem često še bolj »štramtač«, kakor ostali nemški listi. Mi priporočamo nemški dnevnik »Union«, ki izhaja v Pragi (Jungmanova ulica 21.) in ki krepko zastopa koristi avstrijskih Slovanov. O Slovencih je vedno dobro poučen, marljiv tolmač njih teženj. Prinaša tudi prevode jugoslovenskih in slovenskih del, in ravnokar ima v dovršenem prevodu pripravljen Jurčičev roman »Erazem Tatembah«, zgodovino nemškega plemiča, ki je hotel ustanoviti jugoslovansko kraljevstvo, nekak predhodnik novodobnega trijalizma!

— Brezobzirnost na sodnji. V četrtek zvečer se je vrnila pred deželnim civilnim sodiščem neka razprava za ugotovljenje očetovstva. Ko je sodni izvedene dr. Schuster narekoval svoje zdravniško mnenje zavisnikarju, je predsednik na poziv nekega uradnika prekinil nenadoma razpravo, češ, da se vrši sedaj plebarna seja, in da se vrne senat v par trenotkih. Toda ti trenotki so trajali ravno eno uro. Nepotrebno so čakali izvedeni v zastopniku, ki morajo biti plačani, kar trpe seveda le stranke. Brezobzirnost je to proti vsem, kajti če sklice predsedstvo plenarno se, naj se obveste sodniki tako, da bodo lahko pravilno prekinili razprave, ne pa puščali stranke, zastopnike in izvedenje v mučnem in dragem čakanju.

— Pri božičnici II. mest. slov. otroškega vrteča, ki se je vrnila 21. t. m. v šolskih prostorih, Cerkvena ulica št. 21, je bilo oddarovanih 60 otrok. Oddarovali so bili z obleko, obutvijo, igračami, s pecivom in slaćicami, v kar se je porabila božična dotacija 400 K., katere podeli vsako leto mestna občina ljubljanska. Božičnico je počastil s svojo prisotnostjo e. k. okr. šolski nadzornik gosp. Anton Maier.

— Jernej Bahovčev trgovino s papirnimi, s pisalnimi in ralnimi potrebščinami je prevzel blvši uslužbenec »Katoliške tiskarne« Gašek in jo vodi na račun klerikalne »Slovenske Straže«.

— Božična drevesa. Kot vsako leto, tako tudi letos romajo najlepša mlađa drevesca v mestu. Dobro bi bilo, ko bi tozadenvne oblasti posvečale škodljiveem, ki sekajo na tujem svetu mlađa drevesa, malo več pozornosti. Zahteva naj se od vsakega vtrdilo od županstva, da ima res svoj svet na Golovcu, na katerem »ahko seká, ker sicer trpe lahko podgolovski posestniki prav občentno školo.

— Trgovine v Ljubljani bodo v nedeljo 24. t. m. ves dan odprete. — Gremi trgovev.

— Iz Prečline. V pojasmilo. V sobotni številki nekdo omenja naše občinske volitve, pa mu niso popolnoma znanе razmrež. Moral je »ne nekaj slišati, a ni prav razumel. Nekaj omenja o imenu, da ni prav sestavljen, da so izpuščeni klerikalni volilci, da naj se nikar imenik ne popravlja. Dejstvo pa je, da so klerikalni volilci do zadnjega blapea vpisani, pač pa je izpuščenih precej volilcev posestnikov, za katere je župan čutil, da so mu gotovo nasprotni. Potrebno je, da se napravi nov imenik. — Volile.

— Ciril in Metodov otroški vrtec na Savi pri Jesenicah ima božičnico v nedeljo 24. decembra ob 2. popoldne, in sicer v dvorani pri Jelenu. Vstopnina 50 vin., šolski otroci 20 v. Vsi ljubitelji srčnih malčkov so prijazno vabljeni.

— Elektroradiograf »Ideal«. Danes v petek, dne 22. decembra: Specialni večer z nastopom sporedom: 1. Tripolis. (Velezanimivo.) 2. Čudesne roke. (Trik.) 3. Ivan snubi. (Velekomčno.) 4. Madame Rex. (Velika privlačnost.) 5. Mirko izsiljevalec. (Jako komično.) — Jutri v soboto pri večernih predstavah velika sensacijska drama: »Bledne duše«, tragedija meščanske družine. Zelo učinkovito in poučno.

— Vlom. V ponedeljek ponoči se je v hotelu »Union« skril v klet neznani individij. Ko so kavarne zaprli, je prezel pri kuhinjskih vratih šipe in na ta način potem prišel v kavarne. Tukaj je vlomil v dva predala in plačilnemu natakarju ukradel tri krone nadalje je poškodoval mramornato mizo, pri blagajni je pa mramornato ploščo popolnoma prelomil in s tem napravil znatno škodo, potem je pa šel v kuhinjo, kjer je zo-

pot vlomil v nek predal, nato pa, ker ni nizesar dobil, zoper inginil v tem ne nob.

— Štiritočni otrok odpodil dva tatu. Snoči ob polu 4. zjutraj sta prišla pod okno neke hiše v Hradeckega vase si dva neznanca, ki gotovo nista imela dobrih namenov. Brkljala in ropotala sta pod oknom toliko časa, da je zbulil 4letni otrok v sobi, ki je poklical mama, če, da je ta prišel domov. Žena je vstala, prizgalu laue in šla k oknu. Videla je še samo enega moškega, bil je srednje postave in imel majhen klobuk. Ko sta ponočnjaka opazila, da je luč, in da nič ne opravita, sta odšla.

— Delavske gibanje. Včeraj se je Ameriko 22 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 15 Hrvatov in Macedoncev in 50 Slovencev. 150 Macedoncev je šlo v St. Vid ob Glani, iz Inomosta se jih je povrnilo pa 60. 200 Hrvatov se je odpeljalo iz Budimpešte domov.

— Današnjemu listu smo priložili nakaznice za obnovitev narocnine za »Slovenski Narod« v l. 1912. Kdor je slučajno že poslal, izvoli jo porabiti za prihodnjič. Dokler ima kdo plačano, je razvidno vsak dan na naslovem ovitku. Prosimo prijaznega vpoštovanja.

Društvena raznjava.

Silvestrov večer priredi telovadno društvo Sokol v Ljubljani kot vsako leto v svoji društvu telovadnic v Narodnem domu dne 31. decembra t. l. ob 8. zvečer. Ker so Sokolove predelite vsespolno priljubljene in načadno največje zbirališče vseh ljubljanskih krogov, je društveni odbor ukrenil vse, da bo i ta večer nudil vsem obiskovalcem neprisiljeno in domačo zabavo. Natančnejši program se pravočasno objavi.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« vabi na svoj običajni Silvestrov večer, ki bo 31. decembra v Mestnem domu. Pevski spored se bo nudit lepe zbole E. Adamiča, St. Premrla in O. Deva. Pojeti moški zbor in oktet, nastopi pa tudi prvič novoustanovljeni društveni mešani zbor. Nato sledi komični prizori, o polnoči nagovor, alegorija in ples. Začtek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1. K. Podrobnejši spored — ki bo naznajan tudi na lepkah in vabilih — objavimo drugi teden.

Društvo slov. trgovskih potnikov v Ljubljani. Odbor vabi v tem potom gg. redne, podporne in ustanovne člane na III. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 31. t. m. ob 9. dopoldne v salonnih hotela »Ilirija«. Gg. nečlane slov. trgovske potnike v Trstu, Goriči, Reki, Celju, Celovec, Mariboru, Gradevu, Zagrebu, Pragi, sploh kjer se pač gg. člani in nečlani kot zavedni Slovenci in Slovani nahajajo, vladljuno prosimo, da ako se jim ni možno udeležiti se občnega zobra, naj vsaj nečlani prijavijo svoj pristop k toliku važnemu društvu, ko se bač sedaj tako lepo razvija! Odborova seja se vrši v nedeljo, 24. t. m. ob 10. dopoldne v društveni sobi. Slovenski listi so naprošeni to ponatisniti.

Podružnica Ljubljana zveže južnoslovenski železničarje priredi v soboto, dne 23. t. m. ob pol 8. zvečer v steklenem salonu restavracije pri »Novem svetu« božičnico, spojeno z obdarovanjem otrok. Na sporedu so tudi razne pevske in muzikalne točke. Prijatelji društva dobrodošli.

Zadruga mesarjev in prekajevalev v Ljubljani naznana slav. občinstvu, da se bode prodajalo meso v nedeljo, to je 24. t. m., v mesnicah in na stojnicah v Solskem devoredu do 12. ure opoldne, ker se v ponedeljek, dne 25. t. m., ne bo prodajalo. — Načelnik Zadruge: Josip Kozak, l. r.

Slovenski strelski krožek »Centrum« vladljuno vabi na božičnico, ki se vrši v soboto, dne 23. t. m. ob 8. zvečer »Pri Novem svetu« na kegljišču. Po članih vpeljali gostje, dobro došli.

»Sokole« v Spodnji Šiški priredi, kakor običajno, tudi letos Silvestrov večer. — Prireditve »Sokole« v Šiški so se posebno priljubile, zlasti Silvestrov večer. Odbor je tudi vpoštaval, da je potreba posetnikom nuditi na tak večer obilo zabave in razvedrilna. radi česar je spored spopolnil s točkami, katere so že same na sebi privlačna sila. — Za danes naj omenim, da se vrši Silvestrov večer v saloni pri Kankertu točno ob 8.

Borovnica. »Sokol« v Borovnici nabavil si je telovadno orodje, za katere še znesek dolguje, in prosi, da se ga po možnosti podpira, posebno se pa »Sokol« obrača na vnanje rojake, da se ga pri prilikah spominjajo s kakim malim darom, istotko bodi članom za vugled brat podstarosta, gosp. Petrovčič, kateri je nabral v veseli družbi 50 kron za telovadno orodje, za kar se mu odbor najtopleje zahvaljuje. V nadi, da nam slav. javnost v kratkem pomore k plačevanju telovadnega orodja, prosi se nadaljnkujoče in poučno.

Vlom. V ponedeljek ponoči se je v hotelu »Union« skril v klet neznani individij. Ko so kavarne zaprli, je prezel pri kuhinjskih vratihi Šipe in na ta način potem prišel v kavarne. Tukaj je vlomil v dva predala in plačilnemu natakarju ukradel tri krone nadalje je poškodoval mramornato mizo, pri blagajni je pa mramornato ploščo popolnoma prelomil in s tem napravil znatno škodo, potem je pa šel v kuhinjo, kjer je zo-

pot vložil v nek predal, nato pa, ker ni nizesar dobil, zoper inginil v tem ne nob.

Štiritočni otrok odpodil dva tatu. Snoči ob polu 4. zjutraj sta prišla pod okno neke hiše v Hradeckega vase si dva neznanca, ki gotovo nista imela dobrih namenov. Brkljala in ropotala sta pod oknom toliko časa, da je zbulil 4letni otrok v sobi, ki je poklical mama, če, da je ta prišel domov. Žena je vstala, prizgalu laue in šla k oknu. Videla je še samo enega moškega, bil je srednje postave in imel majhen klobuk. Ko sta ponočnjaka opazila, da je luč, in da nič ne opravita, sta odšla.

Delavske gibanje. Včeraj se je Ameriko 22 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 15 Hrvatov in Macedoncev in 50 Slovencev. 150 Macedoncev je šlo v St. Vid ob Glani, iz Inomosta se jih je povrnilo pa 60. 200 Hrvatov se je odpeljalo iz Budimpešte domov.

Pričakovati je zategadelj na Sokolovi veselici najstevilnejše udeležbe od strani idrijskega občinstva, ker je preskrbljeno za udobnost občinstva v vsakem pogledu, kakor je bila prejšnja tako nepriznana dvorana. Pričakovati je zategadelj na Sokolovi veselici najstevilnejše udeležbe od strani idrijskega občinstva, ker je preskrbljeno za udobnost občinstva v vsakem pogledu, kakor je bila prejšnja tako nepriznana dvorana.

Gospodka zbornica.

Dunaj, 22. decembra. Gospodka zbornica je imela danes ob 1. popoldne poslednjo kratko sejo. Rešila je podaljšanje zborničnega poslovnika. Referent je bil grof Schönburg, ki je na znani perski način zabavljal na poslansko zbornico. Gospodka zbornica je nato rešila še nekaj manjših predlogov.

Ogrski državni zbor. — Ogrske delegacije. — Situacija na Hrvaškem.

Budimpešta, 22. decembra. Ogrski državni zbor je nastopil danes božične počitnice ter se zopet sestane 12. januarja. V političnih krogih se mnogo govorja o politični situaciji na Hrvaškem. Splošno se sudi, da je novo stališče omajano, ogrska vlada pa ne bo privolila v kako izpremembo vladne na Hrvaškem, če se ji posreči najti drug izhod za rešitev hrvaškega vprašanja. Danes zvečer se sestanejo ogrske delegacije v predposvetovanje. Za predsednika bo izvoljen najbr

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani*.

Uradni kurz današnje borze 22. decembra 1911.

Maločlani sponzori.

4%	majeva renta . . .	91:05	91:25
4:2%	srebrna renta . . .	94:35	94:55
4%	avstr. kronska renta . . .	91:-	91:20
4%	ogr. . .	90:15	90:35
4%	kranjsko deželno posojilo . . .	92:25	93:25
4%	k. o. češke dež. banke . . .	93:-	94:-

Strečke.

Srečke iz 1. 1860 % . . .	431:-	443:-
" " 1864 . . .	611:50	623:50
" " ilsko . . .	295:-	307:-
" zemeljske I. izdaje . . .	296:-	302:-
" II. ogrske hipoteče . . .	276:75	282:75
" dun. komunalne . . .	247:-	253:-
" avstr. kreditive . . .	499:-	511:-
" ljubljanske . . .	509:-	521:-
" avstr. rdeč. krila . . .	82:-	88:-
" ogr. . .	71:50	77:50
" bazilika" . . .	45:-	51:-
" turške . . .	35:50	39:50
" " . . .	241:-	242:-

Gelatos.

Ljubljanske kreditne banke . . .	468:-	470:-
Avt. kreditnega zavoda . . .	647:-	648:-
Dunajske bančne družbe . . .	542:-	543:-
Južne železnice . . .	108:10	109:10
Državne železnice . . .	725:25	726:25
Alpine-Montan . . .	857:25	858:25
Ceške siadkorne družbe . . .	364:40	365:40
Zivnostenske banke . . .	282:-	283:-

Vatate.

Cekini . . .	11:37	11:39
Marke . . .	117:85	118:05
Franki . . .	95:65	95:75
Lire . . .	94:95	95:-
Yubilj. . .	254:-	254:75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 23. decembra 1911.

Termin.

Pšenica za april 1912 . . . za 50 kg 11:74
Rž za april 1912 . . . za 50 kg 10:29
Koruzna za maj 1912 . . . za 50 kg 8:54
Oves za april 1912 . . . za 50 kg 9:69

4329

+

Terezija pl. Poka javlja tužnim
srcem v svojem in v imenu otrok ter
sorodnikov, da se je Bogu Vsegomogo-
čnemu dopadio, poklicati v bojše
življenje gospoda

Josipa Poka pl. Pokafajva

c. kr. poštarja v pokoju

ki je danes ob 1. uri popoldne po-
daljšem bolahanju, v 69. letu svoje
dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb rajnika bo dne 20. t. m.
ob 4. uri popoldne na tukajšnje po-
kopališče.

Svete maše zadušnice se bodo
darovale v tukajšnji župni cerkv.

Rajniki se priporoča v blag spomini
in molitev.

4326

Zužemberk, 18. decembra 1911.

+

Tužnim srcem naznajamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem
prežalostno vest, da je naša pre-
ljubljena mati, ožir. sestra, tetka in
svakinja, gospa

4337

Ivana Cvetko nj. Želen

danes ponoči v starosti 58 let, ne-
nadoma mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši
v soboto, dne 23. t. m. popoldne ob
4. uri iz hiše žalosti Rimskih cesta
št. 5 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v farni
cerkvi trnovski.

V Ljubljani, 22. decembra 1911.

Rudolf Cvetko, c. kr. nadporočnik,
Josip Cvetko, sinova. — Ljubljana
in Marija Cvetko, hčeri.

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Zahvala.

Za vse izraze sožalja in dokaze
odkrtega sočutja ob prilici smrti ne-
pozabnega soproga, očeta in svaka,
gospoda

Jana Grudna

posestnika na Jeličnem vrhu

izrekamo tem potom globoko ginjeni
najtoplejšo zahvalo.

Posebno zahvalo izrekamo g. dr.
I. Siveraku za zdravljenje v dolgorajni
bolezni, častiti duhovščini, sl. društvom,
kakor tudi vsem sorodnikom, prija-
teljem in znancem, ki so pokojnega
spremili v tako obilnem številu k
večnemu počitku.

Nadalje so zahvaljujemo gg. pev-
cem sl. delavnega, bralnega društva
in pevskega društva "Svoboda" za
pregnljive žalostinke imenoma pev-
vodju g. Zorku Prelovcu, g. poslancu
E. Ganglu za nagrobeni govor učitelju g.
A. Sabecu in vsem mnogimi darovalcem
prekasnih vencev.

4325

Na Jeličnem vrhu, 20. grudna 1911.

Zahvaljuja soproga, hčerka in svakinja.

Meteorologično poročilo.

Vilins nad morjem 200-2 Srednji strahl lik 30.70 m

decem.	Čas opaz- anja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetovi	Nebo
21. 2. pop.	730:3	9:3	sr. jzah	dež	
9. zv.	726:9	8:4	-	oblačno.	
22. 7. zj.	726:1	5:9	-	-	
Sredna včerajšnja temperatura 8:3, norm. -2:2. Padavina v 24 urah 1:0 mm.					

Zahvala.

Vsem, ki so z denarnimi prispevkami,
lepimi darili ali pa na drug način pri-
pomogli k dobremu uspehu božičnice,
ki se je vršila dne 17. t. m., izreka
podpisani odbor tem potom svojo pre-
srčno zahvalo s prošnjo, da bi obranili
drustv. tudi v bodoče svojo naklonjenost.

V Ljubljani, 20. decembra 1911.

Odbor dobrodelnega društva ti-
skarjev na Kranjskem.

Išče se zanesljiv in izvežban

dacar

naslov pove uprav. »Slov. Naroda«
4287

Prodajalka

mešane stroke želi spremeniti službo.

Ponudbe pod "spremeno" na
uprav. »Slov. Naroda«. 4329

Prešernove slike
prodaja in posilja po poštnem povzetju
IV. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 krov. 273

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sožanje in tolubo povodom bolezni in
smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, stričnika in
bratranca, gospoda

4328

+

Antona Gabrijelčiča

posestnika in krčmarja na Brezjah

kakor tudi za toliko časte mnogobrojno spremstvo nepozabnega k
večnemu počitku, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sploh vsem udeležnikom našo presrčno, iskreno zahvalo.

Osobito pa in posebej se zahvaljujemo č. samostanski in
drugi duhovščini, veleč gosp kanoniku iz Radovljice, sl. občinskemu
in cestnemu odboru, sl. gasilnemu društvu, sl. telovadnemu društvu
»Orel«, Šolski mladeži, gg. pevcom iz Brezja za ganljivi žalostinke,
vsem cenjenim darovalcem prelepih vencev in sploh vsem, ki so na
kakoršenkova način stali nam ob strani v teh za nas toliko težkih dneh.

Iskrena hvala!

BREZZJE-GORICA, v decembri 1911.

Zalujoča obitelj

Gabrijelčič-Ferjančič.

A. Kunc
zaloga oblek
za gospode
in dečke.

Dvorski trg štev. 3.
Najniže cene!
Strogo solidna posrednica!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolniška glavnica K 8.000.000.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Sploštu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Promese Kreditnih srečk . . . à 26 K
Promese Srečk za uravnavo Donave . . . à 16 K

2. jan.

120.000 K

2. jan.

300.000 K

2. jan.

50.000 K

2. jan.

10 K

6 K

10 K

5. jan.

100.000 K

5. jan.